

בגיליון השבוע

עולם חסד יבנה // למי מיועד פתרון הפריפריה?
תורת חסד // עקת הבחורים שנותרו ללא ישיבה
מכלכל בחסד // כיצד להיחלץ מן המינוס בבנק?

דבר המערכת // האם ייתכן שמגיפה תהיה דבר טוב?

דבר המערכת

מגיפה של חסד

אנו נכנסים כעת, בעונותינו, אל תקופת האבלות על חורבן בית המקדש. אחת השאלות הידועות והמפורסמות, היא על דברי חז"ל, שבית המקדש השני נחרב מפני שנאת חנם שהיתה בהם, בד בבד עם היותם עוסקים בתורה, עבודה וגמילות חסדים. הדברים כמובן מצריכים הבנה: איך ייתכן, גומל חסדים - שנגוע בשנאת חנם? הרי גמילות חסדים היא לכאורה ההיפך המוחלט של שנאת חנם!

והתשובה הפשוטה היא, שאכן אין קשר בין השנים. יכול להיות בעל חסד גדול, שעוסק כל היום בעשיית חסדים והטבה עם הזולת, ועדיין הוא נגוע בשנאת חנם. שכן, עשיית חסדים אינה בהכרח מעידה על אהבה. יכולות להיות המון סיבות לעשיית חסד בלי טיפת אהבת ישראל, למשל, תחושת העליונות על הנצרך, למשל, הכוונה הפנימית לקנות שם וכבוד בעצם עשיית החסד, למשל, להיות 'אחראי' על

המשך בעמוד הבא

לצאת מהמינוס לפלוס, זה אפשרי! < עמוד 4 מכלכל בחסד

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

לפני כשלושים שנה, הרב שך דיבר בכנס מסוים, שכל אברך שיכול ומסוגל - יקום ויפתח ישיבה. והדברים עוררו הדים רבים, וכתוצאה מכך התרבו הישיבות, וזה הביא המון ברכה לעולם הישיבות.

מאמר זה כתבתי, ע"פ שיחה שקיימתי עם אחד מראשי הישיבות המפורסמים, וחושבני שכדאי מאד לפרסם את הדברים, ובעז"ה זה יכול להביא המון ברכה לאלפי בחורים ולמאות אברכים שזו הזדמנות בשבילם להרביץ תורה, להתגדל ולפרוח.

אלפי בחורים נמצאים כיום מחוץ להיכלי הישיבות!

התגברות והתפשטות נגיף הקורונה בימים האחרונים, מחייבות חשיבה מחדש על מסגרות החינוך, בהם אנו מחנכים את נערי החמד וצעירי הצאן.

אמנם, עד עתה נראה היה, ששיאה של התקופה כבר עברה, וכל שנותר עלינו הוא להעמיד ולבסס מחדש את מוסדות התורה, אולם כעת נראה לעין שהמגיפה עדיין בתוקפה, ויש להיערך לפריסה מחודשת של בתי החינוך למשך תקופה ממושכת, בה נחיה בצל המגיפה.

אמנם, אלפי בני ישיבות נכנסו ל'קפסולות' במסירות נפש של ממש, ובמקומות אלו הם מצליחים להמשיך וללמוד כמעט כבימי קדם, ואף ניכרת סיעתא דשמיא מיוחדת, כאשר בכל המקומות ששמרו על כללי הזהירות במלואם, לא נמצא אף לא חולה אחד, והם יכולים ללמוד ולהתעלות.

אולם מלבדם, ישנם אלפי אלפי בחורים, אשר לא מצאו את מקומם בהיכלי הישיבות, בין אם מסיבות טכניות, ובין אם משום המעמסה הגדולה של לימוד בצורה כזו, אשר אינו מתאים לכוחותיו של כל אחד. והסכנה האורבת לפתחם היא עצומה.

הזדמנות פז להגשים חלום - להקים ישיבה בישראל!

בזמנים רגילים, כל איש חינוך השואף להקים ישיבה, נתקל בקושי הבסיסי להביא קבוצת בחורים איכותית כדי להקים את הישיבה.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com
מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

בניית לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il | או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: א.ג. | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

משהו, להיות 'מישהו' בעולם, לקבל שררה, וכן על זה הדרך.

חסד אמיתי, הוא כזה שנעשה מתוך אהבה טהורה. אהבה לבורא ולבניו נבחריו. בלי שום פניות אחרות. רק משום שכך ציוה הבורא יתברך. גם כשזה לא מצטייר כל כך הרואי ויהומאני כלפי חוץ.

ניקח את פנחס מפרשתנו כדוגמא, ונפתח בקושיה:

אמרו חז"ל (ירושלמי מגילה פ"ג ה"ז): "העומד לקרות בתורה, צריך שיהא פותח בדבר טוב וחותרם בדבר טוב". וצריך להבין, אם כך - מדוע הפרשה הקודמת הסתיימה בדבר שלילי לכאורה: "ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף". מה 'טוב' בעשרים וארבעה אלף מתים מישראל?

והתשובה היא, שלא כל מה שנראה לנו כרע, הוא אכן רע באמת. בשעת מעשה הקנאות של פנחס, הדבר אולי היה נראה אכזרי. עד כדי כך, שהשבטים היו מבזים אותו ולועגים למעשהו העז; הרושם היה, שבן פוטי זה, פנחס, הוא סוג של 'קיצוני' שרצח נשיא שבט בישראל!

אבל למעשה? - הוא הרי הציל את עם ישראל כולו מאבדון. בזכות המעשה ה'אכזרי' הזה שעשה - התבטלה גזירת הכליה שחישבה להעלות את הכורת חלילה על עם ישראל! ואילולי עמד פנחס בפרץ, לא היה נותר שריד ופליט משונאיהן של ישראל. וכשזה הסתכם בכ"ד אלפים בלבד, הדבר נזקף לזכותו של פנחס, שהביא בקנאותו את 'בריתי שלום'. אם כך, "ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף", הוא אפוא דבר טוב לחתום בו - - -

ללמדך, שחסד אמיתי אינו נמדד בכלי ההיגיון שלנו. חסד אמיתי, הוא כזה שבא מתוך ראייה אוהבת, ומתוך נכונות לעשות דברים טובים לטובת הכלל, גם כשברור שהם לא יתפרשו כך. זהו חסד באמת.

המשך בעמוד הבא

אפילו קבוצה קטנה של 30-40 בחורים איכותיים, קשה בפועל להשיג. מרבית הישיבות אינן שמחות להוציא מבית המדרש את טובי הלומדים, והדבר מהווה לעיתים אבן נגף בפני המעוניינים לייסד ישיבה בישראל.

כיום, נוצרה עבור אנשי חינוך אלו - הזדמנות פז. המצב שונה בתכלית! בכל הישיבות מצויים בחורים רבים, אשר אין מקום עבורם. הדבר קיים בישיבות גדולות כקטנות, בכולן ישנו מחסור במקום! בפרט בישיבות הגדולות הותיקות, שחלקם לא מצאו פתרון מתאים לרוב הלומדים. גם בישיבות הפועלות בשיטת ה'קפסולות', מצויים בחורים רבים שלא נקלטו בקפסולות, מסיבות שונות.

בחורים אלו, משוועים למקום לימוד מסודר ונעים, עד יעבור זעם. לצערנו, לא נראה באופק כי בזמן אלול הבעל"ט הישיבות יחזרו למתכונתן הרגילה.

עולם התורה זקוק

כעת, לאנשי רוח

בעלי מעוף,

שיקימו מסגרות

חינוכיות קטנות,

לכ-15 עד 30

בחורים בלבד

קריאת קודש: הקמת מסגרות לימוד קטנות! הדבר אפשרי ובקלות

עולם התורה זקוק כעת, לאנשי רוח בעלי מעוף, שיקימו מסגרות חינוכיות קטנות, לכ-15 עד 30 בחורים בלבד. כל שצריך, למצוא מקום מתאים, כגון וילה וכדו' ביישוב שקט ונעים. המקום ישמש כ'קפסולה' ע"פ הנחיות הבריאות. המיקום המיוחד יהווה בשביל הבחורים מקום נהדר לעליה בתורה, עם מרחבים, איורור ויחס אישי.

חודש אלול קרב ובא, וכעת זו היא הזדמנות לכל בעל יוזמה לקום ולעשות מעשה. בישיבה שתפתח, יוכל איש החינוך למסור שיעורים יומיים, ולזכות להעמיד בחורים בתורה ובירא"ש, ולהתפתח גם בעצמו.

הדבר אפשרי, ובנקל! מי שיתחיל היום, יוכל עד זמן אלול להקים את המסגרת, למצוא מקום, לקלוט את הבחורים, ולקיים בגופו מצות חסד עצומה, עם עשרות בחורי חמד, ועם המאות שיבואו בעקבותיהם בשנים הבאות, עם התפתחות הישיבה.

מכיוון שמדובר על מסגרות קטנות, אין צורך באנשי צוות רבים, ומספיק מגיד שיעור אחד לכל 'סדר'. גם הצרכים הטכניים, יכולים להתנהל בחלקם על ידי הבחורים עצמם, כך שמבחינה תקציבית לא מדובר על עלות גבוהה בכלל, כאשר למרביתה יש כיסוי מתשלומי הורים וכדו'.

מערכת 'עמוד החסד' מתנדבת בזאת, לקשר בין אנשי חינוך המוכנים לייסד את המסגרות הנ"ל ולעמוד בראשן, לבין ראשי הישיבות המבקשים למצוא סידור הולם לתלמידיהם.

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

והשבוע - מכתב מעניין שהתקבל מאת אחד הקוראים

לכבוד 'עמוד החסד' בטאנו של הגמ"ח המרכזי

ראשית, תודה על הביטאון הנפלא המופיע במייל מידי שבוע ומלא בתוכן איכותי.

לאחרונה אתם מפרסמים סדרה על ההתיישבות בערי הפריפריה בקהילות חרדיות מבוססות, ואני מקבל את ההרגשה שכביכול דרך הביטאון אתם מנסים להחדיר לציבור, שלמרות שאין הפרוטה מצויה בכיסו של אברך ממוצע לא כלו חסדי ד' וישנו פתרון שאנשים מגדלים בו משפחות

המשך בעמוד הבא

משום כך גדול כל כך ענין 'מתן בסתר', משום שבזה ברור שלא מעורבים שיקולים זרים, אלא נטו אהבת ישראל ואהבת השם.

מפעלו המרכזי של הגמ"ח המרכזי, וגמ"חים בכלל, הוא תמצית הדבר הזה. עזרה, סיוע וחסד, עם כל כך הרבה שנעזרים בפעילות הגמ"ח, כשהמפקיד או התורם אינם יודעים מיהו הנעזר, והנעזר לא יודע עליהם. מתן בסתר כפשוטו. ■

בענין זה של חסד, כשאדם יהיה לו אהבה למדה זו, יהיה מחפש בכל כוחו, איך לעשות חסד עם חברו, וגם יעשה הכל בעין יפה ... בגדר האהבה ולא

בגדר ההכרח
(אהבת חסד ח"ב פ"א)

בואו נעבור לקו של גינוי להורים ובחורים שסוחטים לימון ריק

לכתחילה וכיו"ב. ברצוני לחדד נקודה חשובה: האמור אינו שייך בדווקא לציבור האברכים. זה שייך לכולם, ובהחלט גם לציבור בני התורה המתפרנס ממלאכת כפיו. לצערי, לא זכיתי להיות אברך שתורתו אומנותו. בקהילתי אני נחשב ליהודי אמיד ומתפרנס בכבוד, אך לא מעבר לכך. בתור שכזה, הצעות השידוכים שאנו מקבלים מכילות בתוכן דרישה להגיע לדירה של לפחות 1.3 מיליון, כשאני יתן

כמה כסף צריך המחותן להבטיח?

ועד ירוחם שבדרום, ואף להשתתף במשכנתא בכ 1,000 עד 1,500 שקלים בכל חודש ושיזכו שם לגדל דורות של ת"ח.

לצערי אני מכיר היטב את התופעה של מגבית הכנסת כלה לפלוני שאירס את בתו ולא למוני ש'התחייב' לתת דירה בביתר או בית שמש, 'רק' במחיר למשתכן, או 'רק' בעיר הוותיקה (1,100,000 אחרי שיפוץ...), וברור לי כשמש בצהריים שרוב ככל המתחייבים על 500 וכיו"ב, זה ממשכנתאות שבסוף נופלות על הזוג או על הציבור, או 'נעבד' על בריאותו או חייו של האבא ש'זכה' שבצד ימין בעיתון תהיה רשומה ישיבה הנחשבת למצויינת וכולם ימחאו לו כפיים...

אז אני פונה לעיתון: בואו נעבור לקו של גינוי להורים ובחורים שסוחטים לימון ריק, או כאלו שמתחייבים כשברור להם שבין כה וכה זה יפול על הזוג או הציבור. אולי מכאן ייכנס קצת לראשי האנשים האומללים או המאמללים שהגיע הזמן לשנות.

ויהי רצון, שייהפכו ימים אלו עלינו לטובה, מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב, ונהיה כולנו בני חורין אמיתיים, איש תחת גפנו ותחת תאנתו "הרחמן הוא ישבור עולנו מעל צוארנו!"

אריה ב. ירושלים

מתוכה 'רק' בין 500 ל-800 אלפי שקלים. כמובן שההצעות מאחורי הסכומים הנ"ל הן ממשפחות מכובדות, משיבות נחשבות וכשהמועמדים עצמם נחשבים לתפארת הישיבות.

אכן, זו תפארת לי ולבנותיי להשתדך עם חתנים מצויינים כלילי המעלות. אך אני שואל את עצמי, מה פשעי ומה חטאתי, שפעם אחר פעם אני נקלה אל 'עמוד הקלון', אני ועוד אנשים טובים, שכל פשעם הוא שבחסדי השם נולדו להם כמה בנות שחפצות להקים בית של תורה?

לצערי, כנראה אינני יכול להתחייב על סכומים דמיוניים שאינם מצויים בקרבתני,

כי הרי ההוצאות סביב ה'חיתון' בלבד, לייג ילדי שיהיו בריאים, עוד לפני דירה, קרי: אירוסין, ש"ס/תכשיטים וכיו"ב, שבתות לפני או אחרי, חתונה על כל מרכיביה, הכנת בני המשפחה לאירוע הגדול: שטריימל, כובע, פאה או שתיים, ריהוט, מוצרי חשמל ו... ו... ו...

המסתכמים במאה אלף ש 13X, הם מיליון ושלוש מאות אלפי שקלים. א"כ נניח שאיכשהוא עם חסכוניות של 2,000-3,000 ש בחודש הצלחתי להגיע לסכום זה, אבל עוד 6,000,000 שקלים לדירות עצמן - אין לי, פשוט אין לי!

אז בלית ברירה אני משתתף במשכנתאות וכמובן בגמ"ח המרכזי, וכך לבניי אני נותן כ- 80,000 ש עבור הדירה ולבנותיי 250,000 ש, ומכוין אותם לגור בקהילות החרדיות בערי הפריפריה - היכן שהם רוצים - מצפת ומעלות שבצפון

איש את רעהו

מכתבים למערכת

דבר הערכת המשך מעמוד 1
תפילות. וכך היה ניתן להבחין
במניין חג חגיגי, כשבשחרית עולה
ליניון 'הקל-בתעוזות' אברך
ליטאי, בקריאת התורה הקורא
ממוצא תימני, ובמסוף מסלול
בקולו חסיד ירושלמי שורשי.
בתפילה הבאה משתתפים כל
השכנים במנין ישיבת 'היהודים'

לכבוד מערכת הגמ"ח המרכזי

תודה רבה על דברייכם בענין חשיבות האחדות בעם ישראל. ורציתי קצת להוסיף בענין זה. כתוב בתוספתא בפסחים (פ"ח ה"ז), עה"פ ולקח הוא ושכינו הקרוב אל ביתו וכו' "וכל כך למה, כדי שלא יניח אדם שכנו הקרוב אל ביתו וילך ויעשה פסחו אצל חבירו, לקיים מה שנאמר טוב שכן קרוב מאח רחוק". רואים כמה התורה הקפידה בענין הקשר עם שכנים.

והנה גם במצות הצדקה, הרבה אנשים מושפעים מהפוליטיקה, ונותנים את הצדקה שלהם רק למי שחבר לקהילה ולמגור וכיוצא ב. ויש לתמוה על מנהג זה, היכן שמענו שיש מושג בהלכות צדקה, לתת רק למי שחבר במפלגה שלך? הדין בצדקה הוא להעדיף עניי עירך, לא להעדיף את מי שחושב כמוך [ואם נעמיק מעט, הרי מדוע שניכם בני אותה הקהילה, חושבים אותו דבר ומשתייכים לאותם מוסדות ומפלגות - כי לפני מאתיים שנה הסבים שלכם גרו באותה עיירה. אם כך, לא עדיף שתרגיש מחוייבות למי שגר איתך עכשיו באותו מקום, מאשר עם הצאצאים של אלו שגרו עם הוריד לפני מאתיים שנה?! (כמובן אין הכוונה שצריך לחנך כמו השכן, אבל לכה"פ להרגיש מחוייבות לדאוג לו)].

אנחנו צריכים לדעת: אנחנו לא פולנים, לא הונגרים, לא ליטאים, לא ספרדים ולא אמריקאים. אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב, ולא צריך להאחז במדינות של הגויים לאורך ימים ושנים.

ואכן, זוהי זכות מיוחדת להיות חבר בגמ"ח המרכזי, המאגד ומאחד יהודים מכל הקהילות, המגורים והעדות, באחדות של חסד וצדקה.

ואם ניקח את זה לענין השמחות, היה ראוי, שכל אחד ישתדל לעשות את השמחה ליד ביתו, ובכך יקל על שכניו, עמם כאמור מתבקש שיהיה לו קשר חם וקרוב, פנים אל פנים, להגיע אל השמחה שלו, בלי שיצטרכו לבזבז זמן בנסיעות למקומות מרוחקים.

בתקוה לשינוי

שמואל יצחק שטיינפלד

אתם שואלים
והרב גוטמן
משיב

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית - בשיתוף ארגון מסילה
הרב ישראל גוטמן | מומחה לכלכלת המשפחה ומנהל מקצועי במסילה

מכלכל בחסד

שאלה:

בגליון הקודם הסברתם יפה, מדוע לא כדאי 'לחיות' על המינוס. ואני שואלת: אז איך באמת ניתן לסגור את המינוס בבנק? המינוס נוצר! ולאחר מעשה, אנו משתדלים לחיות לפי ההכנסות, וגם להגדיל אותם. אך זה מאוד קשה! יש לנו משכנתא של 3,500 ש"ח, מעון עבור 2 ילדים - 2000 ש"ח, ואחרי התשלומים השוטפים - חשמל, מים, ארנונה, מוסדות הלימוד - בקושי נשאר לאוכל בסיסי. אז איך באמת ניתן לסגור את המינוס בבנק?!

תשובה:

כפי שנוכחתם בעצמכם לגלות, ההוצאות של הבית אינן מועטות! לא תמיד יש לנו מודעות אמיתית לעלויות. מה שצינתם זה חלק נכבד, אך לא התמונה המלאה. יש עוד עשרות הוצאות: מזון, ביגוד, נסיעות, מתנות לגננות ועוד. זה נראה אולי קטנוני לרדת לפרטים, אך תמונה מלאה, מורכבת כידוע מפרטים קטנים. מומלץ מידי פעם, לשרטט תמונת מצב חודשית ושנתית, ולראות את התמונה המלאה של כל הוצאות הבית שלנו. זה יביא אותנו ל'מיספר' שהבית צורך; אגב, כך גם נדע להתפלל על המזונות בצורה ברורה יותר, ולא רק לבקש שיהיה 'כמה שיותר', אלא לבקש מהרבש"ע 'חסר לנו כך וכך, תן לנו את הסייעתא דשמיא להגיע בהשתדלות נכונה להביא את ההכנסות, ולכלכל את צעדינו נכונה' (יעויין בגמ' ב"מ קו. ובתוס' שם ד"ה לניסא וז"ט).

לאחר שהצלחנו לסגור את הפער החודשי (על ידי התנהלות נכונה: הגדלת הכנסות או התייעלות בהוצאות), נבנה תוכנית לסגירת המינוס, ממקום של 'יש'. ייתכן, שנצטרך לקחת הלוואה, ולפרוס אותה בתשלומים - שיבואו מיתרה פנויה שתהיה להחזרת ההלוואה. וייתכן גם, שנצליח להביא הכנסה ספציפית חד-פעמית, לסגירת המינוס.

במידה ואין אפשרות להגדיל הכנסות מכל סיבה שהיא, אפשר לבנות 'תקציב לשעת חירום': ירידה דרסטית בהוצאות, אבל רק לזמן מוגבל. זהו תקציב שמשפחה יכולה לעמוד בו, אם היא יודעת שהוא רק לחודשיים-שלושה. ובזמן הזה - ניתן לסגור פערים של מינוס בחשבון.

קשה ביריעה כה קצרה, לכוון לכל הפתרונות. מה גם, שאיננו יודעים את כל התמונה המלאה. אבל אלו 'בגדול' הכיוונים.

כמובן, שהשינוי צריך לבוא ממקום טוב, ממקום של רצון להגיע לשלום כלכלי, ולא מתוך תחושה של חנק - תחושה שתשאיר אותנו עם טעם מריר ורע בהמשך. החכמה היא אפוא, לשלב עונג ושמחה בכל שינוי כלכלי, לדעת שאנו חיים לפי רצון הקב"ה, שציוה עלינו להתנהל נכון לפי התקציב וההכנסות בלבד. רק בצורה כזו, ניתן בס"ד לערוך שינויים לטווח ארוך.

בהצלחה רבה במשימה המאתגרת!

ניתן לשלוח שאלות בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il
או בדוא"ל: 6428158@gmail.com